

Environmentálne vzdelávanie a výchova

Stratégia environmentálneho vzdelávania a výchovy na školách SR a vo svete bol názov medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave 27.-28. 4. 1994 pod záštitou MŠaV SR a MŽP SR. Spoluorganizátormi boli: Inštitút prípravy mládeže MŠaV SR, hnutie Strom života a WWF.

Program medzinárodnej konferencie bol zameraný na zhodnotenie súčasného stavu environmentálneho vzdelávania a výchovy na všetkých stupňoch škôl v SR a na načrtnutie smerov jeho rozvoja na najbližšie obdobie. 110 účastníkov tohto podujatia (okrem domácich tu boli hostia z Rakúska, Holandska, Českej republiky a Poľska) pracovalo v štyroch sekciách: vysokých škôl, stredných škôl, základných škôl a mimovládnych organizácií (NGOs). Celkovo odznelo 15 hlavných referátov a 32 koreferátov.

Prof. RNDr. J. Krcho, DrSc., dekan Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave v úvodnom slove akcentoval význam environmentálneho vzdelávania a výchovy v súvislosti s myšlienkou trvalo udržateľného rozvoja. S hlavnými referátmi vystúpili: RNDr. J. Klinda „*Stratégia environmentálnej politiky v SR*“, prof. RNDr. M. Ružička, DrSc. „*Špeciálne prístupy pri ekologickom a environmentálnom vzdelávaní*“, RNDr. M. J. Lisický, CSc. „*Vyváženie faktografickej a svetonázorovej zložky v environmentálnej výchove*“, doc. RNDr. L. Seko, CSc. „*K environmentalizácii obsahu vzdelávania a výchovy na vysokých školách*“, RNDr. J. Š. Riman „*Súčasný stav a ciele ekologického a environmentálneho vzdelávania a výchovy na stredných školách*“, RNDr. M. Kelcová „*Súčasný stav a ciele etickej výchovy na základných školách*“, Ing. O. Makýš „*Environmentálna výchova - spolupráca štátu a mimovládnych inštitúcií*“, L. Hrivnák „*WWF - program environmentálnej výchovy*“ Ch. Schmollgruber „*En-*

vironmentálna výchova v Rakúsku, spolupráca štátu s mimovládnyimi iniciatívami“ a RNDr. P. Eliáš, CSc. „*Ekologické a environmentálne vzdelávanie vo svete*“.

Záver konferencie:

- V rámci koncepcie starostlivosti o životné prostredie SR rozpracovať program ekologickej a environmentálnej výchovy a vzdelávania ako podklad na prácu všetkých subjektov, ktoré sa zaoberajú touto oblasťou v pôsobnosti rezortu.

- Pri Ministerstve školstva a vedy SR a Ministerstve životného prostredia SR ustanoviť komisiu (resp. expertnú skupinu) s dlhodobou pôsobnosťou na tvorbu koncepcie uceleného školského i mimoškolského systému environmentálnej výchovy a vzdelávania v SR v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami, ktorá by si vytvorila subkomisie pre všetky stupne škôl.

- V zmysle Agendy 21 podporiť vytvorenie Národného poradného a koordinačného centra pre environmentálnu výchovu a vzdelávanie (NCEV).

- Zúčastňovať sa na činnosti Stálej konferencie pre ekologické a environmentálne vzdelávanie a výchovu, ktorej účastníkmi budú všetky subjekty, ktoré sa takouto činnosťou zaoberajú. Stálu konferenciu využiť na spoluprácu všetkých subjektov. Štatút Stálej konferencie a návrh organizačného zabezpečenia pripraví NCEV v spolupráci s komisiou EV.

- Upraviť obsah výchovy a vzdelávania na školách tak, aby sa zabezpečil interdisciplinárny prístup k výchovnému a vzdelávaciemu procesu v oblasti environmentalistiky a postupná príprava učiteľov. Pri úprave obsahu výchovy a vzdelávania odlišovať v učebných plánoch, ale najmä v osnovách ekológiu ako vednú disciplínu a environmentalistiku ako nové medziodborové, interdisciplinárne zameranie, ktoré vy-

chádza z ekologických princípov a aplikuje ich do všetkých smerov ľudskej činnosti.

Vysokoškolská sekcia okrem toho odporúčala:

- Zaradiť povinné študijné predmety tzv. environmentálneho minima v nižších ročníkoch štúdia.

- Pre pôsobnosť v štátnej správe v oblasti environmentálnej politiky treba koncepcie dopracovať obsahové zameranie medzioborového štúdia s vyprofilovaním prierezových poznatkov tzv. environmentálne orientovaných poznatkových blokov.

- V učiteľskom smere štúdia iniciovať študijné aprobácie environmentalistika alebo ekológia a ďalší predmet (biológia, geografia, história, jazyky).

- V oblasti informatiky vybudovať prostredníctvom počítačovej siete SANET MŠaV SR informačný systém o ekologických a environmentálnych študijných odboroch (resp. študijných odboroch s environmentálnym zameraním) a ich študijných programoch, študijných plánoch, učebných osnovách i konkrétnych predmetoch.

Sekcia stredných škôl cíti absenciu ucelenej koncepcie ekologického a environmentálneho vzdelávania a výchovy na stredných školách a potrebu jej zabudovania do systému vzdelávania a výchovy.

Sekcia základných škôl odporúča vytvoriť legislatívne podmienky na väčšiu variabilitu učebných plánov, učebných osnov a organizácie vyučovania, a tým poskytnúť väčší priestor aj environmentálnym projektom a programom.

Lucián Seko

